

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ»</p> <p>Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність – 073 «Менеджмент» Освітня програма – «Менеджмент»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Зубченко Вікторія Володимирівна Посада: доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Науковий ступінь: кандидат економічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 3 (пл. Соборна, 8/1), 130 ауд. (кафедра фінансів, банківської справи та страхування). E-mail: vikazubchenko@ukr.net Зв'язок з викладачем: відповідно до графіка консультацій; +380982543669</p>
Опис дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Теорія галузевих ринків» є невід'ємною складовою комплексної підготовки фахівців спеціальності «Менеджмент», оскільки спрямована на формування системи знань про особливості взаємозв'язків і взаємовідносин між суб'єктами господарювання на рівні окремих ринків та галузей, їх вплив на структуру та результативність економіки в цілому.</p> <p>Предметом вивчення дисципліни «Теорія галузевих ринків» є загальні поняття, основні властивості та структурні елементи теоретичних, методологічних та методичних засад формування галузевих ринків, специфіка їх функціонування, а також вплив на структуру та результативність економіки в цілому. Об'єктом дослідження є проблеми щодо формування та функціонування галузевих ринків на рівні держави.</p>
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Теорія галузевих ринків» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія» та «Історія економіки та економічної думки».

<p>Мета вивчення дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Теорія галузевих ринків» є формування у здобувачів економічного світогляду та економічного мислення на основі поглибленого вивчення базових концепцій, основних шкіл і методів дослідження галузевих ринків, їх структури; набуття навичок аналізу закономірностей та особливостей функціонування галузевих ринків, їх результативності та сталого розвитку, особливостей галузевої політики держави та поведінки фірм на ринках.</p>
<p>Формат дисципліни</p>	<p>Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, інклюзивне навчання, дистанційна форма навчання тощо) можуть використовуватися платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>РН 05.1. Здатність демонструвати розуміння особливостей організації, закономірностей розвитку й функціонування галузевих ринків у сучасних умовах; принципи побудови, аналіз закономірностей та особливостей функціонування основних моделей ринкових структур; виявлення форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення їх сталого розвитку.</p> <p>РН 08.1. Вміти застосовувати методичний інструментарій для проведення комплексних досліджень та аналізу господарської діяльності суб'єктів ринкових відносин на відповідних галузевих ринках, оцінювати економічні наслідки та ефективність їх функціонування та інтерпретувати отриману інформацію для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН 08.2. Знати основні теоретико-методологічні концепції, підходи та моделі, що використовуються під час дослідження галузевих ринків; аналізувати особливості галузевої політики держави та обґрунтовувати ефективність заходів державної політики щодо регулювання галузевих ринків на основі використання сучасних методів.</p> <p>РН 12.1. Вміти досліджувати особливості функціонування суб'єктів господарювання у сучасних умовах, оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки, поведінку й тенденції розвитку, прогнозувати вплив на ринкову ситуацію; аналізувати стан і динаміку середовища бізнесу, результати взаємодії з іншими суб'єктами ринкових відносин на відповідних галузевих ринках.</p> <p>РН 12.2. Вміти збирати, аналізувати, систематизувати й узагальнювати статистичну інформацію та науково-аналітичні матеріали для проведення аналізу конкурентного середовища суб'єктів господарювання та особливостей їх поведінки на відповідних галузевих ринках.</p> <p>РН 12.3. Самостійно ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності суб'єктів господарювання на галузевих ринках, розробляти ефективні стратегії їх поведінки у мінливому конкурентному середовищі та приймати правильні рішення.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи функціонування галузевих ринків</i></p> <p>Тема 1.1. Теоретичні засади функціонування галузевих ринків. Тема 1.2. Формування та становлення теорії галузевих ринків.</p>

	<p>Тема 1.3. Галузеві бар'єри та їх значення для ринку. Тема 1.4. Процеси концентрації на галузевих ринках.</p> <p>Змістовий модуль 2. Поведінка фірм на галузевих ринках Тема 2.1. Стратегічна поведінка фірм на галузевих ринках. Тема 2.2. Інноваційні чинники розвитку галузевих ринків. Тема 2.3. Цінові стратегії на галузевих ринках. Тема 2.4. Державне регулювання галузевих ринків.</p>																																												
<p>Методи навчання</p>	<p>У процесі вивчення дисципліни «Теорія галузевих ринків» застосовуються як традиційні методи, так і інноваційні освітні технології, зокрема: пояснювально-ілюстративний (лекції-візуалізації), проблемного навчання (лекції-бесіди), розвивального навчання (дискусії, дискусії із запрошенням фахівців), колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі, мозковий штурм), розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання (робота в міні-групах, ділові ігри, мозковий штурм), кейс-технологія, проєктна технологія. Під час написання індивідуально-дослідної роботи, а також виконання самостійної роботи використовується дослідницький метод.</p>																																												
<p>Види контролю та критерії оцінювання</p>	<p>Поточний контроль: активність в дискусії на лекційних заняттях, усне опитування, перевірка виконання практичних завдань (розрахункових, ситуаційних, доповідей, презентацій, командних проєктів), завдань для самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання. Модульний контроль проводиться у формі тестування за допомогою навчальної платформи Moodle.</p> <p>Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»</p> <table border="1" data-bbox="544 1182 1469 1346"> <thead> <tr> <th>Види робіт</th> <th>Лекції</th> <th>Практичні заняття</th> <th>Самостійна робота</th> <th>Модульний контроль</th> <th>ІНДЗ</th> <th>Загальний бал</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Максимально можлива кількість балів</td> <td>10</td> <td>30</td> <td>10</td> <td>40</td> <td>10</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти</p> <table border="1" data-bbox="539 1397 1469 1771"> <thead> <tr> <th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th> <th rowspan="2">За шкалою ECTS</th> <th colspan="2">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>іспит</th> <th>залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="4">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td>Добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> <tr> <td>1–34</td> <td>F</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> </tbody> </table>	Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал	Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	
Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал																																							
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100																																							
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																											
		іспит	залік																																										
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																										
82–89	B	Добре																																											
75–81	C	Задовільно																																											
64–74	D																																												
60–63	E	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																											
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																											
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																											
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному</p>																																												

	<p>аграрному університеті розміщене на сайті університету https://cutt.ly/JErOhCw</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ігнатюк А.І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання: Монографія. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 465 с. 2. Ігнатюк А.І. Економіка галузевих ринків: навч. посібник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 448 с. 3. Управління у сфері економічної конкуренції: Навчальний посібник у 2 томах. Том 1 / За ред. А.Г. Герасименко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с. 4. Куц Л.Л. Економіка галузевих ринків. Конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2020. 98 с. 5. Вашків О. Економіка галузевих ринків: опорн. консп. лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 184 с. 6. Теорія галузевих ринків: методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / укладач В.В. Зубченко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 48 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ігнатюк А.І., Якимчук Б.Б. Бар'єри входження на ринки асиметричної олігополії. <i>Вісник Одеського національного університету. Серія Економіка</i>. 2017. №1(54). С. 13-16. 2. Горошкова Л. А. Методологічні підходи до визначення тенденцій домінуючого конкурентного позиціонування на галузевих ринках. <i>Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності</i> : збірник наукових праць : у 2-х вип. Маріуполь, 2016. Вип. 1, Т. 1. С. 8–17. 3. Лагутін В., Герасименко А. Галузеві ринки в економічній системі ХХІ століття. <i>Вісник Київського національного торговельно-економічного університету</i>. 2019. № 3. С. 5-15. 4. Зубченко В.В. Ризики сільського господарства та їх вплив на фінансові аспекти функціонування галузі. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матер. VII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Дніпро, 27–28 жовтня 2016 р. Т. 2. Дніпропетровськ: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2016. С. 35–36. 5. Зубченко В.В., Свиноус І.В., Рудич О.О. Диверсифікація як фактор нівелювання ризиків виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. <i>Інноваційна економіка</i>. Вип. 3–4'2018 (74). С. 42–49. 6. Zubchenko V. Diversification of activity of agricultural enterprises as an instrument for providing their economic sustainability. <i>International</i>

Scientific Days 2018. «Towards Productive, Sustainable and Resilient Global Agriculture and Food Systems», May 16–17, 2018, Nitra, Slovak Republic, p. 1869–1884.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Антимонопольного комітету України. URL: www.amc.gov.ua
2. Міжнародна мережа з питань конкуренції. URL: www.internationalcompetitionnetwork.org
3. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL: www.rep.btsau.edu.ua
4. Навчальна онлайн платформа БНАУ Moodle. URL: www.teach.btsau.net.ua